

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету суспільних наук
Остапеч Ю.О.
« 01 » *липень* 20 21 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус освітнього компонента	обов'язковий
Мова навчання	українська

Ужгород 2021

Робоча програма «Педагогічної практики» для здобувачів вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія освітньої програми Психологія.

Розробники: Михайлишин У.Б., доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології;
Шелевер О.В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри психології

протокол № 14 від «01» липня 2021 р.

Завідувач кафедри проф. Михайлишин У.Б.

Схвалено науково-методичною комісією факультету суспільних наук

протокол № 8 від «01» липня 2021 р.

Голова науково-методичної комісії

Тонагун О.О.

© Михайлишин У.Б., Шелевер О.В., 2021 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2021р.

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	1
Кількість модулів –	Семестр:	
	2	2
Тижневих годин для денної форми навчання:	Лекції:	
аудиторних –	-	-
самостійної роботи студента – 90/90	Практичні (семінарські):	
	-	-
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	90	90

2. МЕТА ПРАКТИКИ

Мета педагогічної практики – забезпечити особистісну готовність студентів до практичної реалізації набутих у процесі навчання фундаментальних знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, принципи її організації та форми проведення.

Основні завдання педагогічної практики:

- *закріплення* і практичне використання отриманих у процесі навчання теоретичних знань;
- *ознайомлення* студентів із теоретико-методологічними та конкретно-методичними принципами організації та побудови ефективної педагогічної діяльності;
- *забезпечення* можливості практичної реалізації знань з методики викладання у вищій школі;
- *формування* навичок ефективного педагогічного спілкування і взаємодії, з урахуванням психологічних особливостей студентського віку;
- *активізація* творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності, набуття умінь аналізу результатів своєї праці, формування потреби в самоосвіті та самовихованні;
- *заохочення* до повноцінної реалізації можливостей навчального процесу, творчого спілкування із професорсько-викладацьким складом, участь у науково-практичній діяльності ВНЗ;
- *розвиток* педагогічних і психологічних здібностей, виховання персональної відповідальності за самостійну професійну діяльність, засвоєння моделі спеціаліста, спроможного до продуктивної педагогічної саморефлексії.

Відповідно до освітньої програми, проходження педагогічної практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
- ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності (СК):

- СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики.
- СК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості.
- СК3. Здатність обирати і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.
- СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.
- СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.
- СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.
- СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися

до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8.Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9.Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10.Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК12.Здатність до практичної реалізації знань про теоретико-методологічні аспекти педагогічної діяльності, закономірності та принципи її ефективної організації та форми проведення.

СК13.Здатність планувати і здійснювати самостійну професійну діяльність в звичайних та екстремальних умовах різних галузей психологічної практики.

СК14.Здатність використовувати інноваційні методи, техніки та технології в контексті розвитку особистісної та професійної компетентності.

СК15.Здатність до педагогічної рефлексії в контексті виконання конкретних педагогічних завдань, психологічна готовність до педагогічної діяльності.

3. ПЕРЕДУМОВИ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження педагогічної практики є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК7	Психологія та педагогіка вищої школи
ОК8	Методика та організація наукових досліджень
ОК9	Теоретико-методологічні проблеми психології

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПРАКТИКИ

Відповідно до освітньої програми **Психологія**, проходження педагогічної практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.	ПР1
Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах, брати участь у фахових дискусіях.	ПР7
Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.	ПР9
Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності.	ПР10
Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.	ПР11
Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення	ПР13

щодо їх розв'язання.	
----------------------	--

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження педагогічної практики:

Очікувані результати практики	Шифр ПРН
Знати зміст і структуру навчального процесу у ВНЗ; загальну схему побудови педагогічного процесу; основи педагогіки вищої школи та методики викладання психологічних дисциплін; педагогічні технології, методи та форми навчання у вищих навчальних закладах; структуру методичної роботи, вимоги до планування та розробки навчально-методичного забезпечення дисциплін; основи педмайстерності викладача.	ПР1
Доступно і аргументовано застосовувати на практиці знання, здобуті під час вивчення навчальних дисциплін, методики їх викладання.	ПР7
Вірно оцінювати й адекватно реагувати на різноманітні педагогічні ситуації, що виникають під час взаємодії зі студентами. Визначати і розв'язувати конкретні навчально-виховні завдання, виходячи із загальної мети навчання та виховання, з урахуванням індивідуальних, вікових відмінностей, соціально-психологічних особливостей студентського колективу.	ПР9
Правильно обирати методи та прийоми для розв'язання конкретних освітніх завдань; доступно і професійно пояснювати студентам пропонований матеріал	ПР10
Здійснювати адаптацію та модифікацію новітніх методичних прийомів і розробок, напрацьованих у методиці викладання психології; оптимально застосовувати на лекційних і практичних заняттях сучасні технічні засоби навчання; проводити наукову та науково-методичну роботу.	ПР11
Планувати і здійснювати самостійну педагогічну діяльність, формувати навички ведення документації; проводити психологічний аналіз роботи викладача і рефлексію самостійно здійснюваної педагогічної діяльності.	ПР13

5. ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

5.1. Зміст практики

Педагогічна практика вимагає від магістрів спрямування зусиль на формування вмінь і навичок педагогічної діяльності, оволодіння різноманітними методами і формами її здійснення, набуття досвіду викладацької роботи, опрацювання прикладних алгоритмів вирішення конкретних завдань, що виникають у педагогічній практиці.

Підвищення якості самостійної педагогічної роботи досягається наступними шляхами:

- аналізом змісту діяльності психолога та її педагогічної складової;
- вивченням методів, методичних прийомів, форм організації та проведення педагогічної роботи;
- участю у різних педагогічних і навчально-методичних заходах: відкритих лекціях, семінарах, тренінгах, психологічних клубах, науково-методичних радах тощо;
- розробкою навчальної та робочої програм, що містить у собі усі передбачені навчальним планом форми роботи;
- складанням плану-проспекту та змісту лекційних і семінарських занять у межах програми навчального курсу;
- проведенням лекційних і семінарських занять зі студентами відповідно до робочого плану і навчальної програми (за присутністю викладача дисципліни або методиста-керівника);

- відпрацюванням навичок педагогічної рефлексії в контексті виконання конкретних педагогічних завдань.

Під час педагогічної практики студенти повинні виконати наступні **індивідуальні завдання**:

1. Скласти індивідуальний план проходження практики.
2. Оформити щоденник педагогічної практики .
3. Заповнити щоденник особистих спостережень (обсяг довільний).
4. Ознайомитись з навчально-виховним процесом у навчальному закладі та плануванням роботи кафедри .
5. Відвідати заняття різних викладачів (не менше 3 занять) .
6. Відвідати всі залікові заняття студентів-практикантів, які проходять практику в того ж керівника, брати участь в їх обговоренні .
7. Підготувати рецензію відвіданого навчального заняття .
8. Розробити план-конспект лекції .
9. Підготувати та провести залікове навчальне заняття зі студентами (лекції, семінари, практичні заняття, тренінги тощо) .
10. Оформити документи практики .

5.2. Бази практики

Практика студентів університету проводиться на базах практики, діяльність яких відповідає напряму підготовки студентів та може забезпечити усі необхідні умови для виконання студентом програми практики.

Студенти можуть самостійно з дозволу керівника практики від факультету та за погодженням завідувача кафедрою підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його як базу практики.

З базами практик університет завчасно укладає договори на проведення практики за затвердженою формою. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може охоплювати період конкретного виду практики або діяти протягом 5 років.

На основі укладеного довгострокового чи короткострокового договору, студентів /групі студентів видається направлення на практику.

Бази практики зобов'язуються:

1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом.
2. Призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою.
3. Створити необхідні умови для виконання студентами програми практики, не допускати використання їх на посадах та роботах, що не відповідають програмі практики та майбутній спеціальності.
4. Забезпечити студентам умови безпечної роботи на кожному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.
5. Надати студентам-практикантам і керівникам практики від університету можливість користуватися бібліотекою, психологічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики.
6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку повідомляти університет.
7. Після закінчення практики дати характеристику на кожного студента-практиканта, в якій відобразити якість підготовленого ним звіту.

Основною базою для проходження педагогічної практики студентів є випускаюча кафедра психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет», проте така практика

може проводитись на базі кафедри психології будь-якого іншого вищого навчального закладу.

5.3. Організація і керівництво практики

Відповідальність за організацію, навчально-методичне забезпечення і проведення всіх видів практик, а також безпосередній контроль за ними, покладається на кафедру психології та відповідальних осіб базових організацій та установ.

Перед початком практики на кафедрі психології проводяться настановчі збори, у яких беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету. Відповідальний за проведення практики від кафедри психології знайомить присутніх з наказом ректора, змістом практик та вимогами щодо їх проходження, правами та обов'язками студентів і їх керівників. Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

На зборах в обов'язковому порядку проводиться інструктаж із техніки безпеки, на якому пояснюються правила поведінки студентів під час їхнього перебування на практиці. Студенти, які не пройшли інструктаж з техніки безпеки, до проходження практики не допускаються.

Перед початком кожного з видів практики керівники надають студентам необхідні документи (направлення, щоденник, календарний план, індивідуальні завдання, методичні рекомендації щодо проходження практик та інші документи). Також керівники практик повідомляють студентам про систему звітності, форми і методи контролю та критерії оцінювання результатів проходження практики.

Керівники практики від кафедри психології в тісному контакті з керівниками від баз практики забезпечують високу якість її проходження згідно до програми практики.

У перший день педагогічної практики студенти прибувають на місце проходження практики, де їх зустрічає керівник від бази практики та знайомить з адміністрацією, історією навчального закладу, його традиціями та структурою.

Упродовж наступних одного-двох днів студенти складають графік відвідування місця проходження практики: зазначається дата, години та місце знаходження практиканта на базі практики. Одна копія графіка подається керівникові практики від університету для контролю.

Упродовж першого тижня студенти-практиканти знайомляться з діяльністю навчального закладу та кафедри психології: планом роботи кафедри, навчальними програмами, індивідуальним навантаженням викладачів, їх індивідуальними планами, навчально-виховною та методичною роботою викладачів кафедри, відвідують заняття тощо. Наприкінці першого тижня студенти повинні мати індивідуальний план роботи і подати копії своїм керівникам на кафедру психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Починаючи з другого тижня, студенти проводять залікові навчальні заняття. Тема заняття повинна бути узгоджена з керівниками від бази практики та університету. До кожного залікового навчального заняття студенти повинні підготувати розгорнутий план-конспект, який повинен бути затверджений керівниками від бази практики та університету.

Щоденник спостережень під час практики ведеться у довільній формі. Його має право оглянути лише керівник практики від кафедри психології.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практик, їх перевіряють і затверджують (крім щоденника спостережень) керівники практики від бази та університету.

6. КОНТРОЛЬ ТА ПІДСУМКИ ПРАКТИК

6.1. Форми і методи контролю

Контроль діяльності студентів під час практики здійснюється у двох формах: поточний контроль (відвідування студентів на базах практики) і підсумковий контроль (підсумкова конференція та звіт).

Керівники практики проводять постійний контроль за відвідуванням студентами бази

практики, дотримання ними режиму роботи, а також проходження практики відповідно до встановленого графіку, що фіксується студентами в щоденниках з практики. Вони також оцінюють ставлення практикантів до своїх обов'язків та їх дисциплінованість.

З метою адекватного підсумкового оцінювання практики студентів перевіряються поточні записи з виконаних пунктів програми практики, якість виконання індивідуальних завдань, а також підготовки підсумкового звіту практики. Керівник від кафедри психології має право контролювати записи у щоденнику практики.

Робота студентської групи та керівників практики, в свою чергу, контролюється завідувачем кафедри психології та навчальною частиною університету.

6.2.Вимоги до звітних документів

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента за практику – це подання звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики в друкованому вигляді.

Звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу. Після доопрацювання та остаточного погодження з керівником практики звіт в друкованому вигляді подається на захист.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Текст звіту може містити відповідні розрахунки, пояснення, таблиці, схеми, діаграми тощо. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлюються стандартом для оформлення текстових документів. Звіт захищається студентом у формі диференційованого заліку у вищому навчальному закладі.

Розділи звітної документації

Педагогічна практика:

1. Звіт про виконання програми практики
2. Графік відвідувань місця проходження практики
3. Щоденник педагогічної практики
4. Щоденник особистих спостережень
5. Заліковий лист проходження педпрактики
6. Розгорнутий конспект залікового заняття та протокол обговорення цього заняття з рекомендованими оцінками
7. Рецензія відвіданого навчального заняття
8. Характеристика на студента-практиканта (підготовлена керівником від бази практики)

Основні документи практики (щоденник, характеристика на кожного студента) мають бути підписані керівником бази практики і завірені печаткою.

Звітна документація передається викладачу, який здійснював керівництво практикою і зберігатися на кафедрі психології протягом п'яти років (згідно чинних вимог).

6.3.Розподіл балів

Оцінювання педагогічної практики

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1.	Звіт про виконання роботи	20
2.	Індивідуальний план роботи	5
3.	Щоденник педагогічної практики	5

4.	Щоденник особистих спостережень	10
5.	Конспект залікового заняття	20
6.	Проведення залікового заняття	30
7.	Рецензія на відвідане заняття	10
	Разом	100

6.4. Критерії оцінювання

Після завершення практики на кафедрі психології відбувається підсумкова конференція. На конференції присутні всі студенти-практиканти та їх керівники від університету та бази практики (при можливості).

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали програмові завдання практики та вчасно оформили звітну документацію.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від кафедри психології та бази практики, результати захисту та характеристика на студента-практиканта.

Підсумкова оцінка за результатами практики оцінюється за такими критеріями:

Студент/студентка отримує оцінку **"відмінно"**, якщо його/її відповідь повна, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні; виклад логічний, доказовий, висновки і узагальнення точні й пов'язані з явищами навколишнього життя; відгук про проходження студентом/студенткою практики позитивний; матеріали про проходження практики оформлені за встановленими вимогами.

Студент/студентка отримує оцінку **"добре"**, якщо його/її відповідь задовольняє зазначеним вимогам, але виклад недостатньо систематизований, окремі вміння недостатньо сформовані, у визначенні понять та узагальненнях наявні окремі неточності, які легко виправляються за допомогою відповідей на додаткові запитання викладача; відгук про проходження студентом/студенткою практики позитивний; водночас наявні незначні зауваження щодо змісту і оформлення матеріалів про проходження практики.

Студент/студентка отримує оцінку **"задовільно"**, якщо його/її відповідь свідчить про розуміння основних питань програми практики, проте спостерігаються значні прогалини у знаннях; визначення понять нечіткі, неточні, вміння сформовані недостатньо, висновки і узагальнення аргументовані слабо, у них наявні помилки, знання практиканта/практикантки фрагментарні, неповні, спостерігається невміння працювати з документами; відгук про проходження практики студентом/студенткою позитивний; недбало оформлені матеріали про проходження практики.

Студент/студентка отримує оцінку **"незадовільно"**, якщо його/її відгук про проходження практики негативний; на запитання членів комісії студент/студентка не дає правильних відповідей; програма фахової практики виконана не в повному обсязі.

Студент/студентка, який не виконав/виконала програму практики і отримав/отримала незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику вдруге в період канікул або відраховується з навчального закладу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	

74-81	C		зараховано
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Студентам, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та Вченої ради університету.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Анєнкова І.П. Педагогіка: навч. посіб. / І.П. Анєнкова, А.М. Байдан, В.М. Русова. – Львів: Новий світ-2000, 2018. – 567 с.
2. Білоус В.Т. Основи організації та методики викладання у вищій школі: навчально-методичний посібник / В.Т.Білоус, Л.І.Горюнова, А.В.Цимбалюк, С.Я.Цимбалюк. – Ірпінь: Академія ДПС України, 2001. — 146 с.
3. Буряк В. Викладач університету: вимоги до особистісних і професійних рис / В.Буряк // Вища школа. – 2010. – № 3-4. – С.11-35.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: методичний посібник для студентів магістратури / С.С.Вітвицька. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
5. Власова О.І. Методика викладання психології: підручник / О.І.Власова. – К.: Геопринт, 2011. – 340 с.
6. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посіб./ Н.П. Волкова – К.: Академія, 2012. – 615 с.
7. Вейчжень Гао. Глобальна освіта: системний та інституціональний виміри: монографія / Гао Вейчжень; за наук. ред. проф. В. П. Бежа. – Київ: Видавництво «Каравела», 2019. – 216 с.
8. Главацька О.Л. Основи самовиховання особистості: навч. посіб. / О.Л. Главацька. – К.: Каравела, 2018. – 254 с.
9. Дьюї Д. Моральні принципи в освіті / Д. Дьюї. – Львів: Літопис, 2019. – 32 с.
10. Загальна психологія. / За загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. Підручник. – 2-ге вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 704 с.
11. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: підручник / І.А.Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос, О.Г.Мирошник. - 2-ге вид., доповн. і переробл.– К.: Вища шк., 2018.– 422 с.
12. Зязюн І.А. Педагогічна майстерність: хрестоматія: навч.посібник/ [упоряд.: І.А. Зязюн, Н.Г. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін.]; за ред. І.А.Зязюна. – К.: СПД Богданова А.М., 2008. – 462 с.
13. Пащенко М.Ю. Педагогіка: підручник / М.Ю. Пащенко, І.В. Красноштан – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 228 с.
14. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / [О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва]; за заг. ред. О.І. Федоренко. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с.
15. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навчальний посібник для магістрантів і аспірантів / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Філ-студія, 2018. – 320 с.
16. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: практикум: навч. посібник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К.: Каравела, 2018. – 336 с.
17. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / В.В.Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
18. Карандашев В.Н. Методика преподавания психологии: учеб. пособие / Карандашев В.Н. – Спб: Питер, 2007. – 250с.
19. Козлова Г.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Г.М.Козлова. – Одеса: ОНУЕ, 2014. – 200 с.
20. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підручник / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. – К.: Знання, 2017. – 447 с.
21. Кухаренко В.М. Екстрене дистанційне навчання в Україні: монографія / За ред. В.М. Кухаренка, В.В. Бондаренка. – Харків: Вид-во КП «Міська друкарня», 2020. – 409 с.
22. Кремінь В. Освіта і наука України. Шляхи модернізації. Факти, роздуми, перспективи / В. Кремінь. – К.: Грамота, 2018. – 216 с.
23. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. – Сімферополь : Дайфі, 2011. – 270 с.

24. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / за ред. О.І. Локшиної. – К.: К.І.С., 2018. – 128 с.
25. Моніторинг якості освіти: становлення та розвиток в Україні (Рекомендації з освітньої політики) / за ред. О.І. Локшиної. – К.: К.І.С., 2018. – 160 с.
26. Освітні інтернет ресурси: інформаційний довідник / укл. М.С. Коломоєць. – К.: Освіта України, 2019. – 202 с.
27. Панина Т.С. Современные способы активизации обучения / Т.С. Панина, Л.Н. Вавилова. – М.: Академия, 2008. – 176 с.
28. Мельничук Л. Б. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник / Л.Б. Мельничук, М.А. Шкабаріна. – Львів: «Новий Світ- 2000», 2021. – 266 с.
29. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / [О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва]; за заг. ред. О.І. Федоренко. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с.
30. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: навчальний посібник / Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. – К.: ТОВ «Філ-студія», 2006. – 320 с.
31. Психологія і педагогіка у протидії пандемії COVID-19: інтернет-посібник / за наук. ред. В.Г. Кременя; [координатор інтернет-посібника В.В. Рибалка; колектив авторів]. – Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2020. – 243 с.
32. Семіченко В. А. Психологія педагогічної діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. / В.А. Семіченко. – К.: Вища школа, 2004. – 336 с.
33. Хуторской А. В. Практикум по дидактике и современным методикам обучения / А.В. Хуторской. – СПб.: Питер, 2004. – 541 с.
34. Шадських Ю.Г. Психологія і педагогіка: навч. посібник / Ю.Г. Шадських. – К.: Каравела, 2018. – 320 с.
35. Ягоднікова В.В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі: навч. посібник / В.В. Ягоднікова. – К.: Персонал, 2011. – 70 с.
36. Ягупов В.В. Педагогіка: навчальний посібник / В.В. Ягупов. – К.: Либідь, 2018. – 560 с.
37. Як стати майстерним педагогом: навчально-методичний посібник / кол. автор. Ковальчук В.І., Сергєєва Л.М. та ін. – К.: ТОВ «Етіс плюс», 2007. – 184 с.

Допоміжна література

1. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет», затверджене Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Протокол № 9 від 22.12.2020 року) та уведене в дію наказом ректора № 61/01-04 від 24.12.2020 року.
2. Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», наказ ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24 лютого 2017 року.
3. Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет» за кредитно-модульною системою, затверджено наказом ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» № 503/01-17 від 03.03.2015 року.
4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, наказ Міністерства освіти України №93 від 8 квітня 1993 року.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Наукова бібліотека Ужгородського Національного університету – <http://www.lib.uzhnu.edu.ua/>

2. Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка.-
<http://www.biblioteka.uz.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського -
<http://www.nbuv.gov.ua>
4. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого
<http://nplu.org/>
5. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського -
<http://www.library.edu-ua.net>
6. Наукова бібліотека Мукачівського державного університету – <https://msu.edu.ua/library/>
7. Мукачівська міська централізована бібліотека, ім. О.Духновича -
<http://www.muklib.mk.uz.ua/>

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ Михайлишин У.Б.
(підпис)

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ Михайлишин У.Б.

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ Михайлишин У.Б.

Робоча програма перезатверджена на 20___ / 20___ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20 ___ р. Завідувач кафедри _____ Михайлишин У.Б.